

Απάντηση του προέδρου της διοικούσας επιτροπής του CERT-EU, του CERT-EU και του ENISA στην ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την κυβερνοασφάλεια των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ

1. Σύνοψη

Υπό το πρίσμα του συνεχώς εξελισσόμενου τοπίου των κυβερνοαπειλών, η κυβερνοασφάλεια έχει αποκτήσει ύψιστη σημασία και κρισιμότητα για τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, τα οποία τα τελευταία χρόνια γίνονται ολοένα και περισσότερο στόχος ιδιαίτερα εξελιγμένων κυβερνοεπιθέσεων. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, ο ENISA και το CERT-EU είναι αμφότεροι σε θέση να παρέχουν πολύτιμη υποστήριξη στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ για θέματα κυβερνοασφάλειας σε διάφορα επίπεδα. Η πρόταση κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ αποτελεί καθοριστικό μέσο σε αυτό το πλαίσιο και τυγχάνει της ένθερμης υποστήριξης του ENISA, του CERT-EU και του προέδρου της διοικούσας επιτροπής του CERT-EU.

Για τον λόγο αυτόν, ο ENISA, το CERT-EU και ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής του CERT-EU χαιρετίζουν την ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την κυβερνοασφάλεια των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, η οποία έρχεται την κατάλληλη χρονική στιγμή για την αντιμετώπιση του ζητήματος του επιπέδου ετοιμότητάς των εν λόγω οργάνων και οργανισμών συνολικά. Η έκθεση επισημαίνει σαφώς τον κεντρικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν ο ENISA και το CERT-EU σε αυτό το πεδίο. Υπογραμμίζει, επίσης, την ανάγκη για περαιτέρω πόρους και συγκεκριμένες δράσεις που θα αποσκοπούν ειδικά στη βελτίωση της κατάστασης κυβερνοασφάλειας των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Υπό το πνεύμα αυτό, ο ENISA, το CERT-EU και ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής της CERT-EU υποστηρίζουν τις βασικές παρατηρήσεις και συστάσεις της έκθεσης, οι οποίες ευθυγραμμίζονται επίσης με τις νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στους τομείς της κυβερνοασφάλειας και της ασφάλειας των πληροφοριών των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Σκοπός των παρατηρήσεων που διατυπώνονται στο επόμενο τμήμα είναι να παρασχεθούν ορισμένες περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με συγκεκριμένα σημεία της έκθεσης, ιδίως όσον αφορά το σχετικό έργο που έχουν ήδη αναλάβει ο ENISA και/ή το CERT-EU, καθώς και τις δράσεις που έχουν προβλεφθεί από τον ENISA και/ή το CERT-EU, ιδίως στον τομέα της ανάπτυξης ικανοτήτων για τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Σε ό,τι αφορά τις συστάσεις, ο ENISA και το CERT-EU αποδέχονται τη σύσταση 3 (Αύξηση της εστίασης του ENISA και του CERT-EU στα λιγότερο ώριμα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ), η οποία απευθύνεται ειδικά στις δύο αυτές οντότητες.

2. Κύριες παρατηρήσεις

Ο ENISA και το CERT-EU υποστηρίζουν τις βασικές παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σε αυτό το πλαίσιο, στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένες πρόσθετες διευκρινίσεις που αφορούν ιδίως τις υφιστάμενες δράσεις που έχουν αναλάβει ο ENISA και/ή το CERT-EU, καθώς και τα σχέδια για μελλοντικές δράσεις που έχουν ήδη καταρτιστεί.

Σημείο 49

Αναφορικά με το επίσημο αίτημα που απέστειλε η συμβουλευτική επιτροπή για τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ICTAC) στον πρόεδρο της διοικούσας επιτροπής του CERT-EU σχετικά με τα δικαιώματα ψήφου της στην επιτροπή, θα θέλαμε να διευκρινίσουμε τα εξής:

Δεδομένου του σημαντικού κόστους που θα συνεπαγόταν η αναθεώρηση της ισχύουσας διοργανικής συμφωνίας και λόγω του γεγονότος ότι το ζήτημα της εκπροσώπησης των αποκεντρωμένων οργανισμών έχει ήδη εξεταστεί στο πλαίσιο των εν εξελίξει εργασιών για τον «κανονισμό σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης», συμφωνήθηκε η επίσημη διευθέτηση του θέματος, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, μέσω του εν λόγω κανονισμού. Έως τότε, όπως επιβεβαίωσε ο πρόεδρος, οι τρέχουσες πρακτικές θα συνεχιστούν και οι εκπρόσωποι της ICTAC θα εξακολουθούν να μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους, οι οποίες και θα λαμβάνονται υπόψη στον μέγιστο δυνατό βαθμό και με καθόλα δίκαιο τρόπο.

Σημείο 66

Στο τέλος του 2021, ο ENISA κατάρτισε σχέδιο δράσης για κυβερνοασκήσεις, το οποίο περιλαμβάνει ειδικά τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Στο 1ο τρίμηνο του 2022 θα εκπονηθεί σχετικό σχέδιο δράσης για προγράμματα κατάρτισης για τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ.

Πλαίσιο 3

Παρότι δεν αναφέρεται ρητά στις επιχειρησιακές εκροές, ο ENISA παρέχει επιχειρησιακή στήριξη και έχει συνεργαστεί με διάφορα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ με βάση σχετικά αιτήματά τους. Για παράδειγμα το 2018, στο πλαίσιο του στόχου 2.2. Υποστήριξη της υλοποίησης της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ζήτησε συνδρομή για την ανάπτυξη του πλαισίου δοκιμών red team του συστήματος EUROSystem.
- Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας ζήτησε συνδρομή για την ανάπτυξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο στον τομέα της αεροπορίας, για την ευαισθητοποίηση ως προς την κυβερνοασφάλεια και την τομεακή υλοποίηση της οδηγίας NIS.
- Ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε συνδρομή για την υλοποίηση της οδηγίας NIS στον τομέα των σιδηροδρόμων, και ιδίως για την ανάπτυξη ενός τομεακού κέντρου κοινοχρησίας και ανάλυσης πληροφοριών (ISAC) για τους διαχειριστές υποδομής και τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, καθώς και την ανάπτυξη ικανοτήτων (οργάνωση συνεδριών κατάρτισης και ευαισθητοποίησης).
- Ο ENISA στήριξε τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) στις προσπάθειές του να ενισχύσει περαιτέρω το επίπεδο ικανοτήτων του όσον αφορά την κυβερνοασφάλεια και την επιχειρηματική συνέχεια. Ειδικότερα, ο ENISA παρείχε την εμπειρογνομosύνη του όσον αφορά την οργάνωση ασκήσεων και την ανάπτυξη σεναρίων, καθώς και την παροχή της πλήρως ανεπτυγμένης πλατφόρμας κυβερνοασκήσεων (CEP) του ENISA στον eu-LISA με σκοπό την οργάνωση άσκησης ετοιμότητας για ένα από τα πλέον ζωτικής σημασίας συστήματα ΤΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτός αυτού, ο ENISA συνεργάζεται ενεργά από το 2019 με τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ (π.χ. τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας), για την υποστήριξη της οδηγίας NIS, την ανάπτυξη γνώσεων ανά τομέα και την υλοποίηση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για την κυβερνοασφάλεια, καθώς και στο πλαίσιο σχετικών τομεακών πρωτοβουλιών πολιτικής σε θέματα κυβερνοασφάλειας.

Σημείο 71

Ο ENISA ανέπτυξε το 2021 και θα δημοσιεύσει το 2022 ένα πρόγραμμα εξειδικευμένης κατάρτισης που θα απευθύνεται ειδικά στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ με αντικείμενο τους τρόπους ανάπτυξης προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και χρήση ασκήσεων επί χάρτου. Στο πλαίσιο της μεταξύ τους διαρθρωμένης συνεργασίας, ο ENISA και το CERT-EU θα προσφέρουν επίσης από κοινού προγράμματα κατάρτισης στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ εντός του 2022.

Σημείο 72

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ασκήσεις κυβερνοασφάλειας του ENISA έχουν ευρύ πεδίο εφαρμογής και απευθύνονται σε ευρύ κοινό, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ. Η προσέγγιση αυτή ανταποκρίνεται επίσης στην κάλυψη των αναγκών των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, καθώς τα τελευταία μπορούν να επωφεληθούν σημαντικά από τέτοιου είδους ασκήσεις μαζί με τους αντιπροσώπους των κρατών μελών. Αξίζει, ακόμη, να σημειωθεί ότι ο ENISA έχει εξασφαλίσει την ενεργή συμμετοχή του τεχνικού προσωπικού των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ ως φορέων συνεργασίας στις ασκήσεις Cyber Europe από το 2016, υπό την καθοδήγηση του CERT-EU που είναι ο ειδικός συντονιστής εργασιών αυτών των ασκήσεων. Σε συνέχεια αυτών των προσπαθειών, ο ENISA σχεδιάζει να προωθήσει, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων βάσει της στρατηγικής για τις ασκήσεις για το 2022 και με την υποστήριξη του CERT-EU, ένα νέο προϊόν άσκησης, με σκοπό να δώσει την ευκαιρία στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ να καταρτιστούν μέσω ασκήσεων αυτοαξιολόγησης.

3. Συμπεράσματα και συστάσεις

Ο ENISA και το CERT-EU αποδέχονται τη σύσταση 3 (Αύξηση της εστίασης του ENISA και του CERT- EU στα λιγότερο ώριμα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ), η οποία απευθύνεται ειδικά στις δύο αυτές οντότητες.